

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. VI. An motus proprius tollat vitium subreptionis in Rescriptis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. V.

An vitiatâ unâ parte Rescripti ob subreptionem, vitientur etiam alie partes ejusdem Rescripti?

Si plures partes inter se separabiles rescriptum contineat, sive gratiæ, sive ad lites illud fuerit, & sub-vel obreptio circa causam finalem totius rescripti contingat, totum rescriptum est irritum, sive scienter, & per dolum, sive per ignorantiam, aut simplicitatem sub-vel obreptio contigerit, ex defectu scilicet voluntatis in concedente, concessionem suam huic causæ finali alligante. Si vero contingat subreptio circa unam partem tantum rescripti, & partes separabiles sint, nullum quidem erit rescriptum tale, circa omnes partes, si dolosè mendax fuerit circa causam finalem, aut substantialem expressam preceptor talis (in pœnam scilicet commissæ malitiæ) si partes tamen sint separabiles, & circa unam tantum partem subreptio per ignorantiam & simplicitatem contigit, validum erit rescriptum tale, circa illam partem, circa quam nulla subreptio contigit, tùm quòd utile per inutile vitari non debeat, tùm quòd taliter per ignorantiam aut simplicitatem errans nullam pœnam mereatur, ut dictum. Quin etiam probabile est, si plures gratiæ in eodem rescripto concedantur, ita tamen, ut nulla ab altera dependeat, aut alteri connexa sit, circa quam subreptio dolosè commissæ fuit, quòd rescriptum tale circa gratiam quidem illam, circa quam subreptio commissæ fuit, nullum sit, validum tamen sit circa gratiam illam, nihil cum altera connexam, circa quam nulla fuit com-

missa subreptio; tùm quòd censeantur virtualiter duo rescripta, & tantum unum materialiter, tùm quòd pœnæ extendendæ non sint, ergo etiam si quæ ad partes connexas noceat dolus commissus, non tamen nocebit, quoad partes non connexas argu. *c. si eo tempore 9. h. t. in 6.* nisi illa pars, circa quam dolus commissus non est, habeat se tantum ut accessorium quid ad alteram partem, circa quam dolus commissus est, quæ! Principalis pars habetur *c. consuetus 19. h. t.* cùm cadente Principali cadat etiam accessorium, argu. *Regula. 42. in 6.*

§. VI.

An motus proprius tollat vitium subreptionis in Rescriptis?

Rescripto motu proprio concessio opponi non potest vitium subreptionis ob tacitam veritatem necessariò explicandam *c. si motu proprio 23. de prebend. in 6. & Clement. si Romanus. 4. eod.* nocet autem illi, & nullum facit rescriptum tale, si vitium obreptionis commissum sit circa causam finalem, &c. in hoc enim casu clarè patet, concedentium intentionem deesse, quæ explicatis alligatur, quòd non patet in priore casu, cùm motus proprius non alligetur illis, quæ tacentur, & mereatur liberaliorem explicationem, ut operetur aliquid, Neque tamen motus proprius tollit inhabilitatem Personæ, aut inducit dispensationem circa ætatem V. G. defectum natalium, irregularitatem, incompatibilitatem beneficiorum, &c. uti colligitur, ex *Gloss. in relatum c. si motu V. non ob hoc.* & ex *Gloss. in relatum Clement. V. validum* (cùm motus proprius, quamvis libera-

liberalis explicationis sit, non ampliet tamen, aut extendat Gratiam ultra intentionem concedentis) ita ut in dubio, utrum motus proprius hanc etiam gratiam, quæ V. G. in præjudicium tertii foret, concedat, juxta juris communis dispositionem explicari ille debeat, cum motus proprius tantum vitium subreptionis, nulli præjudicans tollat.

§. VII.

An & quomodo propter errorem qualitatis adjectæ vitentur Rescripta, & obreptitia fiant?

SI error contingat circa qualitatem adjectam per modum demonstrationis non vitatur rescriptum, si de rei substantia constet (quæ enim qualitates Patriæ V. G. Diocæsis, nominis proprii, familiæ, officii, &c. adduntur ad demonstrandam Personam, cui gratia conceditur, vel ad demonstrandam rem, quæ conceditur, non tollunt intentionem concedentis, etiamsi vera non sint, sed tantum juvant ad certius rem, vel Personam cognoscendam, ergo si constet de rei substantia, error talis nihil oberit) nisi error talis sit causa finalis, ac principalis concessionis rescripti *c. significante. 34. b. r.* aut redundet in substantiam Personæ, cum certum sit apud omnes, errorem, si substantialis sit, vitare rescriptum: quod si tamen error contingat circa qualitatem, taxationis, seu restrictionis, aut determinationis causâ adjectam, vitatur rescriptum, seu dispositio, quamvis error non sit illius concedendæ causæ, nisi aliud expressè constet de intentione concedentis, uti colligitur

Compend. Pirhing.

ex relato c. significante; cum enim ob deficientem, in tali casu adjectæ taxationis, intentionem Rescribentis, rescriptum nullum sit, si error in taxata qualitate intervenit, consequenter, ubi de contrariâ intentione constat, non oberit admissus error rescripti valori, uti colligitur etiam *ex c. cui 27. de præbend. in 6.*

§. VIII.

De aliis modis sive causis, ob quas Rescripta redduntur invalida, vel suspecta de falsitate?

1. SI rescriptum à Sede Apostolicâ impetratum, manifestum in constructione errorem, seu solæcismum contineat, fidem non meretur illud, sed in totum est invalidum *c. ad audiendam. 11. b. r.* cum enim talia rescripta per manus multorum officialium transeant, legantur, & relegantur, non est verosimile, illos vel errorem non advertisse, vel non emendasse. Ob quam causam nullum etiam est illud rescriptum, quod contra jus commune & communem stylum, seu Praxin Curie Romanæ emanavit, nullâ per clausulam derogantem mentione illius factâ, ut colligitur *ex c. 2. & 5. b. r.*

2. Reici debet rescriptum ad lites concessum tanquam suspectum de falsitate, si per illud omnia eorum, qui rescriptum impetrarunt, negotia tam præsentia, quam futura, unius judicis, vel plurium arbitrio committantur *c. ad hoc. 10. b. r.* ob nimiam scilicet generalitatem, ordinariorum judicum præjudicium, & incertitudinem delegatorum, nisi, salvâ æquitate naturali, in talibus etiam rescriptis concedendis, ex certa scientia, aut ex

E pleni-